

Bűnmegelőzési felhívás

az árubemutatókkal egybekötött termékértékesítéssel kapcsolatos
bűncselekmények megelőzésére

Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítési tevékenység a hagyományostól eltérő kereskedelmi formák egyike, ahol a célközönséget az idős, betegséggel küzdő emberek jelentik, akik kiszolgáltatott helyzetük miatt – életkor, egészségi állapot – fokozott védelemre szorulnak.

A jogsértés minél hatékonyabb megelőzése érdekében fontos, hogy a lakosság tisztában legyen a jellemző elkövetési módszerekkel és a vonatkozó jogi szabályozással.

Az árubemutatós tevékenységet folytató vállalkozások a korábbi években jellemzően szórólapokkal invitálták az érdeklődőket az előadás helyszínére és a termékbemutatót rendszerint kirándulásokkal, vonzó programmal és ebéddel kötötték össze. A részvételért cserébe apró ajándékokat is adtak. A szervező cégek a legtöbb esetben nyugdíjasokat céloztak meg, akik a kirándulás miatt úgy érezték, hogy „hálával” tartoznak és olyan, többnyire magas áron kínált termékeket vásároltak meg – sok esetben a helyszínen közvetített hitelre –, amelyekre valójában nem is volt szükségük. Ezeket a bemutatókat általában éttermekben, fogadókban, kultúrházakban tartották, ahol a drága és a gyakorlatban sokszor semmilyen gyógyhatással nem rendelkező termékeket úgy mutatták be, mintha azok „csodaszerek” lennének.

Az árubemutatós cégek a jogszabályi szigorítások miatt, a megváltozott körülményekhez alkalmazkodva a meghirdetett bemutatókat ma már elegáns magánorvosi rendelőnek látszó helyiségben tartják meg. A szervezők leginkább telefonon keresik meg az érdeklődőket, vagy személyre szóló meghívót postáznak. A telefonszámokat, címeket korábbi bemutatókról, illetve ismerősöktől szerzik be. Használatosak olyan meghívók is, amelyek rejtvényt tartalmaznak és a helyes megfejtést beküldőknek ajándékot ígérnek. Előfordult, a fogyasztót azzal keresték fel telefonon, hogy elmulasztotta visszaküldeni a neki címzett kérdőívet, ezért be kell fáradnia a megadott címre, hogy pótolja a kérdőív kitöltését.

A bemutatókat az utóbbi időben többnyire szűrővizsgálatként, egészségnapként, ingyenes állapotfelmérésként hirdetik meg. Az ilyen jellegű üzletek kialakítása, valamint a fehér köpenybe öltözött alkalmazottak szintén a fogyasztók megtévesztését szolgálják, mivel a bemutatókon közreműködő személyek nemhogy orvosi, de egyéb egészségügyi végzettséggel sem rendelkeznek. Az „egészségügyi vizsgálat” mindig nagyon rossz eredményt állapít meg, melyre tekintettel olyan, jellemzően erősen túlárzott terméket kínálnak megvételre, amely a vizsgálat során feltárt problémákra megoldást nyújt.

Ez a módszer jelent meg Vas megyében is. Az elkövetők – telefonon keresztül – idős személyeket hívtak ingyenes egészségügyi állapotmérésre. Azt a látszatot keltették, hogy valós szűrővizsgálatot végeznek, amelyet orvos, illetve orvostanhallgató hajt végre. A pár perces vizsgálat eredményeként a sértettek igen súlyos, akár életveszélyes egészségi állapotát diagnosztizálták. Előadták, ha megvásárolják az általuk forgalmazott termékeket, az egészségi állapotuk javulni fog. Amikor a „betegek” úgy nyilatkoztak, hogy nem áll rendelkezésükre 1.000.000,- Ft a termék(ek) megvásárlására, borítékot húztak velük, amelyek különböző bónuszokat tartalmaztak (termék árának 50 %-os kedvezménye, ingyenes éves kontrollvizsgálat, ajándéktermék a megrendelt másik termék mellé). A sértettek – a vásárlást követően – a használati útmutató áttanulmányozása során megállapították, hogy az áru nem minősül gyógyászati segédeszköznek, hanem wellnesskategóriába tartozik. Amikor – a vásárlástól elállás céljából – visszavitték a terméket, a cég azt nem vette vissza és annak vételárát sem fizette ki.

A termékbemutatókra vonatkozó jogi szabályozással kapcsolatos legfontosabb tudnivalók.

A szerződéseknek részletesen tartalmazniuk kell többek között a fizetési, szállítási, teljesítési feltételeket, a teljes költséget és minden egyéb díjat, azaz semmilyen rejtett költség, járulék nem rakódhat a feltüntetett árra.

A hatályos szabályozás szerint az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében a fogyasztót a termék átadásától számított tizennégy napon belül indoklás nélküli elállási jog illeti meg. A vállalkozó a szerződés megkötését megelőzően köteles a vásárlót az elállási jog gyakorlásának határidejéről és egyéb feltételeiről tájékoztatni. Amennyiben a tájékoztatás nem történt meg, az elállási határidő tizenkét hónappal meghosszabbodik.

A szervezők e jogi szabályozás alól úgy próbálnak meg kibújni, hogy a bemutatókat, állapotfelméréseket a már említett, magánorvosi rendelőnek látszó helyiségekben tartják meg. Abban az esetben pedig, ha a szerződés megkötésére a vállalkozás üzlethelyiségében, telephelyén, vagy székhelyén kerül sor, a fogyasztót nem illeti meg az indoklás nélküli elállási jog.

Ha a fogyasztó eláll a szerződéstől, köteles a terméket haladéktalanul, de legkésőbb az elállás közlésétől számított tizennégy napon belül visszaküldeni, illetve a vállalkozásnak, vagy a vállalkozás által a termék átvételére meghatalmazott személynek átadni, kivéve, ha a vállalkozás vállalta, hogy a terméket maga fuvarozza vissza. A fogyasztó kizárólag a termék visszaküldésének közvetlen költségét viseli.

A vállalkozás haladéktalanul, de legkésőbb az elállásról való tudomásszerzésétől számított tizennégy napon belül köteles visszatéríteni a fogyasztó által ellenszolgáltatásként megfizetett teljes összeget, ideértve a teljesítéssel összefüggésben felmerült költségeket is.

A vállalkozás mindaddig visszatarthatja az ellenszolgáltatás összegét, amíg a fogyasztó a terméket vissza nem szolgáltatta, vagy kétséget kizáróan nem igazolta, hogy azt visszaküldte. Nem illeti meg a vállalkozást a visszatartás joga, ha vállalta, hogy a terméket maga fuvarozza vissza.

A jogszabály meghatározza azokat a speciális eseteket is, amikor a fogyasztó nem gyakorolhatja elállási jogát.

Az új szabályozás előírja a kellékszavatosság, a termékszavatosság és a jótállás fogalmának pontos, a fogyasztó számára is érthető használatát. A korábbi gyakorlatban ugyanis problémát jelentett, hogy a fogyasztók nem ismerték e fogalmak közötti különbséget, így nem tudták előzetesen felmérni, konkrétan milyen jogok illetik majd meg őket.

A fogyasztók védelme érdekében jogszabályi szigorítások is bevezetésre kerültek, melyek értelmében tilos az árubemutatóval egybekötött termékértékesítéshez kapcsolódó ingyenes juttatás, árengedmény, kedvezmény, vagyoni előny és ajándéksorsolás reklámozása.

Tilos az árubemutatóval egybekötött termékértékesítés során pénzügyi szolgáltatás nyújtása, a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz használatával összefüggésben nyújtott pénzügyi szolgáltatás kivételével. Ez azt jelenti, hogy a szervező cég fogyasztói hitelt nem közvetíthet, de a bankkártya használatát a szabályozás nem érinti.

Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítést végző kereskedő a fogyasztók bejelentéseinek intézésére, panaszainak kivizsgálására és orvoslására, valamint a fogyasztók tájékoztatása céljából köteles – személyes, valamint írásban, telefonon és elektronikus úton történő ügyintézési lehetőséggel – ügyfélszolgálat működtetéséről gondoskodni.

Kérjük, ha árubemutatóra kap meghívást, erről tájékoztassa fiatalabb hozzátartozóját, illetve amennyiben lehetséges, kísérje is el Önt a programra!

Ha a vásárlást követően jön rá, hogy becsapták, haladéktalanul forduljon a fogyasztóvédelmi hatósághoz, illetve a Rendőrségen tegye meg a feljelentést!

VAS MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG

BŰNÜGYI OSZTÁLY

Bűnmegelőzési Alosztály

9700 Szombathely, Petőfi S. u. 1/C.

Telefon: 06/94/521-065 Fax: 06/94/521-160

E-mail: bunmeg.vasmrk@vas.police.hu